

Grote sterns met jongen op Feugelpôle.

De kwelder voor de ingreep waar de afslag is te zien.

Feugelpôle: Klussen aan een

Schitterende herrie

De Feugelpôle is een bijzondere hoog-watervluchtplaats en broedplaats voor typische vogels van het wad. In één woord: schitterend! De herrie, de geur en het schouwspel op het moment dat je in het voorjaar de dijk overgaat is voor veel buitenstaanders niet uit te leggen, dat moet je meemaken. Zoveel kokmeeuwen, grote sterns, visdiefjes en Noorse sterns die vlak voor je ogen baltsen en vechten, verdedigen, paren, foerageren en nesten bouwen. Dit jaar hebben er 3.200 paren grote sterns gebroed en hun jongen groot gebracht.

Staatsbosbeheer Ameland heeft 960 ha natuur in beheer. Daaronder valt ook een stuk kwelder vlakbij Hollum: de Feugelpôle. Maar dit mooie stukje natuur staat onder druk door de dynamiek van de Waddenzee. Stormen en stromen doen hun werk: de oppervlakte en hoogte van de kwelder is in een paar jaar tijd flink afgenomen. De Feugelpôle is geslonken van 25 ha in 2007 naar een kwelder van ongeveer 5 ha in 2012. Een experimenteel project moet de kwelder redden.

— Marjan Veenendaal (Staatsbosbeheer) en Josje Fens (Waddenvereniging)

Het aanbrengen van kleischelpen.

De kranen aan het werk voor herstel van de kwelder.

kwelder

> IN APRIL 2009 WERD door de Waddenvereniging een werkbijeenkomst georganiseerd. Dit als onderdeel van een landelijk innovatieproject 'natuurlijke klimaatbuffers'. Klimaatbuffer Zuidwest-Ameland is een experimenteel project om de waterkerende rol van het voorland van de waddendijk (dat bestaat uit de Vrijheidsplaat, Westerkwelder en kwelder Feugelpôle) te versterken. Het project heeft tevens tot doel om de natuur- en recreatieve waarden van het Waddengebied te verhogen. Klimaatmaatregelen, toerisme en natuurbehoud gaan hier prima samen. De uitdaging hierbij is om de aanwezige natuurkrachten zo te benutten dat deze het werk doen.

Het project heeft meerdere doelen:

- Inzicht krijgen in de bijdrage van wadplaten op de kustveiligheid op langere termijn.
 - Inzicht krijgen in de werking van de natuurlijke klimaatbuffer, de Waddenzee, met droogvallende platen.
 - Kwelders en wadplaten laten meegroeien met de stijgende zeespiegel.
 - Natuurlijke processen de ruimte geven en bijdragen aan veiligheid, natuur en recreatie.
- Het project heeft niet als doel om de Feugelpôle op de huidige plek vast te houden. De kans is namelijk groot dat in de altijd veranderende Waddenzee de hoogwatervluchtplaats verschuift in oostelijke richting. Door kweldervorming experimenteel te stimuleren krijgt ook de Feugelpôle, met de daarbij behorende soorten, meer tijd om zich te verplaatsen in oostwaartse richting. Het project blijft experimenteel en het kan anders gaan dan verwacht, maar er zal in

ieder geval meer kennis over kweldervorming worden verkregen.

Er kwam geld voor het project beschikbaar van het ministerie van VROM, maar met de kanttekening dat er een evenzo grote cofinanciering door de betrokken partijen bijgelegd diende te worden. De subsidie is nu toegezegd aan Staatsbosbeheer en daarnaast dragen Wetterskip, Rijkswaterstaat en Programma Naar een Rijke Waddenzee bij in dit project. Voor de rest wordt er intensief samengewerkt provincie Fryslân, Dienst Landelijk Gebied en de Waddenvereniging. In een sneltreinvaart zijn de partijen bij elkaar gekomen en is het project Klimaatbuffer Zuidwest-Ameland begin dit jaar van start gegaan.

Schelpdierenbank

In maart 2012 is een start gemaakt met het project met een tijdelijke versterking van de Feugelpôle door het aanbrengen van klei en slib. Daarna hebben de vogels in het voorjaar het broedgebied in beslag genomen, met voor de grote sterns een goed resultaat. Helaas hebben de kokmeeuwen weinig jongen groot gebracht. De oorzaak hiervan is niet duidelijk. In augustus en september is er een kleidam met een laag kleischelpen bij de voet van de kwelder gemaakt, in combinatie met rijshouten dammen aan de zuidwestzijde van de Feugelpôle. Naar verwachting worden in maart 2013 korven met schelpdieren geïntroduceerd ter hoogte van de stortstenendam achter de Westerkwelder. Bedoeling is dat het project eind 2013 afgerond is, waarna de monitoring

doorloopt tot 2022. Hiervoor zijn inmiddels afspraken gemaakt met Rijkswaterstaat. De meerjarige monitoring en het plaatsen van de schelpdieren zijn belangrijke stappen en zijn tevens ook de reden waarom de klimaatbuffer Zuidwest-Ameland doorgang krijgt. Er is namelijk nog maar erg weinig bekend over het effect van een schelpdierenbank op het aangroeien van een kwelder.

De toekomst zal uitwijzen of het project zal slagen. We krijgen in ieder geval meer inzicht in de natuurlijke processen in de zeer dynamische Waddenzee. Meer inzicht in het behouden en aangroeien van wadplaten en kwelders. Met als gehoopt resultaat weer goede broed- en hoogwatervluchtplaatsen voor vele zeevogels.<

*Marjan Veenendaal,
m.veenendaal@staatsbosbeheer.nl*

Op het weblog van Staatsbosbeheer Ameland (www.staatsbosbeheerameland.wordpress.com) wordt regelmatig een bericht geplaatst over de voortgang van het project.

Zie ook: www.klimaatbuffers.nl